

T. B. M. M. (S. Sayısı : 280)

Noterlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/623)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md.

07/101 - 2310/04108

19 . 10 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 11.9.1989 tarihinde kararlaştırılan «Noterlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

1 Eylül 1938 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan 3456 sayılı Noterlik Kanunu üzerinde zaman süreci içinde 4166, 4782, 5928 ve 7263 sayılı kanunlarla değişiklik yapılmasına rağmen, bu Kanun, her alanda sürekli bir şekilde gelişen sosyal ihtiyaçlarımıza cevap vermekten uzak kalmış, bunun üzerine konu bütünüyle ele alınarak gerek noterlerin durumunun ıslahı ve gerek noterlik işlemlerinin düzenlenmesi için 18 Ocak 1972 tarihinde 1512 sayılı Noterlik Kanunu kabul edilmiştir.

1512 sayılı Noterlik Kanunu onyediyi aşkın bir süreden beri uygulanmaktadır. Bu Kanunun kabulünden sonra noterlik hizmetlerinin bir meslek olarak yürütülmesi, işlerin büyük ölçüde düzelmesine neden olmuş ve geçmiş yıllarla mukayese edilmeyecek düzeyde başarı elde edilmiştir. Bununla beraber, 1512 sayılı Kanunda da bir takım aksaklıkların ve boşlukların bulunduğu tespit edilmiş ve hazırlanan bu tasarıyla bu boşlukların ve aksaklıkların giderilmesine çalışılmıştır.

Getirilen yeni düzenlemeler; noterlerin sınıflandırılmasına, noterliklere atama usulüne, istifa yolu ile noterlikten ayrılanların atama isteğine, vazgeçme hakkına, ve-

kâlet döneminde alınacak yol ödeneğine, harca ve damga vergisine tabi değeri belirli bir miktardan fazla olan işlemler ile bu işlemlerden elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesinin ortak cari hesaba yatırılmasına, iadesi gereken tebligat ücretlerine, noter aidatına, harç, vergi ve resim bedellerinin yatırılmasına, noterliklerin denetimine, noterlerin görevlerine son verilmesine aittir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile 1512 sayılı Noterlik Kanununa, «Noterin sınıfı ve asgarî hizmet süresi» başlığını taşıyan 4 a maddesi eklenmektedir.

Noterlik Kanununun 4 üncü maddesi uyarınca noterlikler, dört yılda bir Adalet Bakanlığı tarafından sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmalar noterin sınıfına dair Kanunda ayrı bir düzenleme olmadığından, özellikle atamalarla ilgili hükümlerin uygulanmasında noterin, sınıfına, kıdemine, terfiine zorunlu olarak etki yapmakta bu da bazı haksızlıklara ve Kanunun getirdiği atama ilkelerine aykırı sonuçların doğmasına neden olabilmektedir.

Söyle ki; Kanunun atamaları düzenleyen 24 - 27 nci maddeleri hükümlerine göre, bir noter atandığı üçüncü sınıf bir noterlikte göreve başladıktan ancak dört sene sonra ikinci sınıf bir noterliğe atanabilmekte, keza ikinci sınıf noterliğe atanıp göreve başladıktan ancak dört sene sonra da birinci sınıf bir noterliğe atanabilmektedir. Bu zorunluk, Noterlik Kanununun birinci ve ikinci sınıf noterliklere terfiatı atamayla ilgili 27 nci maddesinde yer alan, «..... bulunduğu noterlikte dört yıllık hizmet süresini doldurmuş bulunan noterlerin atanma isteği nazara alınmaz» hükmünden kaynaklanmaktadır. Bütün bunlardan çıkan sonuç, üçüncü sınıf bir noterlikte mesleğe başlayan noterin, birinci sınıf noterliğe gelebilmesi için en az (3 üncü sınıfta 4 yıl + 2 nci sınıfta 4 yıl) 8 yıl hizmet vermiş olması gerektiğidir. Noterliklerin sınıfının hiç değişmemesi halinde bu sonucun aksamadan yürümesi mümkün ise de; Noterlik Kanununun 4 üncü maddesi uyarınca noterliklerin sınıflarında her dört yılda bir yapılan değişiklikler nedeniyle, bir noterin bulunduğu üçüncü sınıf noterliğin, göreve başlamasından hemen sonra ikinci sınıfa yükseltilmesi halinde ikinci sınıf noter sıfatını kazanacağından bu noterlikte dört yıllık hizmet süresini tamamladığında mesleki kıdemi henüz dört yıl iken birinci sınıf bir noterliğe atanabilecektir. Aynı tarihlerde mesleğe giren, hatta daha da kıdemli olan ve ancak bulunduğu noterliğin iş ve gelir yoğunluğunun daha az olmasından dolayı, ikinci sınıfa yükseltilmediği için üçüncü sınıf kalan diğer bir noter ise, dört yılını tamamladığında ancak ikinci sınıf bir noterliğe atanabilecektir. Böylece aynı durumdaki iki noterden birisi sınıflandırma sistemi yüzünden, terfide emsalinden (4) yıl ve bir sınıf ileri gidebilecektir.

Diğer taraftan, Noterlik Kanununun 27 nci maddesinin ilk fıkrası hükmüne göre, adalet müfettişi tarafından hakkında düzenlenen son hal kâğıdında yukarı sınıfa atanmaya yeteneği bulunmadığı belirtilen noterlerin atanma talebinin nazara alınmaması gerekmektedir.

Noterlik Kanununun yürürlükteki hükümlerine göre noterliğin sınıfındaki değişme o noterliğin yöneten noteri de aynı şekilde etkilediğinden, adalet müfettişi tarafından

yukarı sınıftaki bir noterliğe ehil olmadığı belirtilen bir noterin bulunduğu noterliğin sınıfının yükseltilmesi halinde, noterin sınıfı da yükseltilmekte ve böylelikle adalet müfettişinin noter hakkında verdiği olumsuz sicil etkisiz kılınabilmektedir.

Örneğin; üçüncü sınıf (A) noterliğinde dört yıllık asgârî hizmet süresinin sonunda, sicilinin olumsuz olması nedeniyle ikinci sınıf (B) noterliğine terfian atanamayan bir noter, diyelimki bir ay sonra yapılan sınıflandırmada bulunduğu (A) noterliği ikinci sınıfa yükseltilmiş ise, ikinci sınıf bir noter olarak aynı sınıf (B) noterliğine naklen atanabilecektir. Başka bir deyişle sicilli nedeniyle bir ay önce atanamadığı noterliğe, sicilde değişiklik olmadığı halde sınıflandırmanın etkisiyle atanabilir olacaktır.

Açıklanan bu sakıncaların giderilebilmesi için 1512 sayılı Noterlik Kanununa, noterliklerin sınıflandırılmasıyla ilgili dördüncü maddeden sonraya eklenen 4 a maddesiyle, noterliklerin dışında noterler de sınıflandırılmakta ve buna göre noterler üç sınıfa ayrılmaktadır. Noterin, her sınıfta asgârî hizmet süresi 4 yıl olarak öngörülmektedir. Bu sürenin sonunda noterin sınıfının yükseltilmesi, adalet müfettişi tarafından yapılan son teftişte olumlu sicil alma şartına bağlı tutulmaktadır. Ayrıca noterliklerin sınıflandırılmasının noterin sınıfına tesir etmemesi ilkesi getirilmekte ve noterin sınıfının yükseltilmesinin esasları, çeşitli durumlara göre düzenlenmektedir.

Madde 2. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun atama usulüne ilişkin 27 nci maddesinde yapılan değişiklikle, Kanuna eklenen 4 a maddesiyle getirilen noter ile noterliklerin sınıfının ayrılması ilkesi esas alınarak, bulunduğu noterlikte iki yıl hizmet süresini bitiren birinci sınıf noterin birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterliğe; ikinci sınıf noterin ikinci ve üçüncü sınıf noterliğe atanması mümkün kılmak suretiyle atamalarda esneklik ve kolaylık sağlanmıştır.

Ayrıca uygulamada, bir noterliğe atama yapılırken kıdem ve yeterlik itibariyle eşit durumda olan istekliler arasında tercih nedeni olarak Kanunda gösterilen esasların da eşitliği bozmadığı zaman zaman görüldüğünden, bu aksaklığın giderilmesi için maddenin ikinci fıkrasına, hukuk fakültesi mezuniyet tarihindeki öncelik şartı ve bunda da eşitlik halinde ad çekme ilkesinin uygulanacağı hükme eklenmiştir.

Madde 3. — Bu madde ile noterlik Kanununun noterliğin kapatılması, veya istifa yolu ile noterlikten ayrılanların atanma isteğine ilişkin 29 uncu maddesi bütünü ile değiştirilmiştir.

Yeni düzenleme ile atama tasarrufunun iptali nedeniyle açıkta kalan noterlerin kendi sınıfından boşalacak veya ilk açılacak noterliğe bütün isteklilere tercihan atanmasının esaslarına kesinlik ve açıklık getirilmiştir. Ayrıca, 2 yıllık hizmet süresini tamamladıktan sonra veya tamamlamadan noterlik mesleğinden ayrılanların yeniden mesleğe atanmalarında esas alınacak şartlar, Kanunun 24 ve 27 nci maddelerinin esprisine uygun olarak yeniden belirlenmiştir. Diğer taraftan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu hükümleri esas alınarak, noterlik mesleğinden iki defa istifa etmek suretiyle ayrılanların, bir daha noterliğe atanamayacakları ve istifa yolu ile ayrılanların altı ay geçmeden atama talebinde bulunamayacakları hususunda yeni bir düzenlemeye gidilmiştir.

Madde 4. — Bu madde ile göreve başlama, vazgeçme ve istifa etmiş sayılmaya ilişkin 30 uncu maddede yapılan değişiklikle, vazgeçme ve vazgeçme hakkının sayısı ile ilgili mevcut hükümlere açıklık getirilmek suretiyle uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 5. — Bu madde ile Noterlik Kanununun, boşalan noterliklerin vekâleten yönetimi ile ilgili 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile son fıkrası değiştirilmiştir.

Noterlik Kanununda noterin görevden alınmasına ilişkin açık hükümler bulunmasına rağmen noter vekilinin görevden alınabileceğine dair bir açıklık bulunmamaktadır. Yapılan değişiklikle noter vekilinin atandıktan sonra yetersiz olduğunun denetime yetkili olan adalet müfettişi, Cumhuriyet savcısı veya Türkiye Noterler Birliğince belirlenmesi halinde noter vekilinin değiştirilebilmesine imkân verilmiştir.

Ayrıca, noter vekili tarafından bizzat yapılan işlemlerden alınan yol ödeneğinin noterlik geliri olduğunun tereddüte yer vermeyecek şekilde anlaşılması sağlanmıştır. Diğer personelin daire dışında yaptığı işlemlerden alacağı yol ödeneği ise bu hükmün dışında tutulmuştur.

Madde 6. — Altıncı maddeyle yapılan değişiklikte, mevcut 109 ve 110 uncu maddelerdeki hususlar birleştirilmekte ve 109 uncu madde kapsamına giren noterlik işlemlerini yapmak üzere noterliklerin bir takvim yılı için görevlendirilmesi ilkesi yerine, birden ziyade noterliklerin bulunduğu yerlerde görevli her noterin, söz konusu işlemlerden elde edecekleri geliri ortak hesaba yatırıp bölüşmeleri usulü getirilmekte ve böylelikle, bir kısım noterlerin nöbetçi olmadığı yıllarda bazı işlemleri yapamamalarından doğan aksaklıklar giderilmektedir.

Ayrıca, noterler arasında rekabet ortamı yaratmamak için harçtan muaf olup sadece damga vergisine tabi olan işlemlerden elde edilen noterlik gelirlerinin de ortak hesaba dahil edilmesi sağlanmakta ve harç veya damga vergisine tabi değeri 250 000 gösterge rakamının o yılki memur maaş katsayısı ile çarpımı sonunda bulunacak meblağı aşan noterlik işlemlerinden elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesi tutarının, noter odası yönetim kurulunca belirlenecek oranı alıkonulduktan sonra kalanının ortak hesaba yatırılması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, mer'i 110 uncu maddedeki gelirlerin ortak hesaba yatırılması için öngörülen üç günlük süre çoğu zaman yetersiz kaldığından bu süre beş iş gününe yükseltilmektedir.

Bu madde ile Kanunun 109 ve 110 uncu maddelerinde yapılan değişikliğe uygun olarak Onuncu Kısım başlığı da değiştirilmiştir.

Madde 7. — Bu madde ile gelirlerin dağıtılmasına ilişkin 111 inci maddenin birinci fıkrası değiştirilmiş, 110 uncu maddenin 109 uncu madde ile birlikte yeniden tek bir madde halinde ele alınması ve harca tabi değeri Kanunda belirtilen miktardan fazla olan işlemlerin yapılmasından elde edilecek her çeşit ücret ile noter hissesi tutarının tamamının ortak cari hesaba yatırılması yerine, belirli miktardan fazla olan işlemlerden elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesi tutarının % 15'ine kadarının alıkonulması yönündeki değişikliğe uyum sağlanmıştır.

Madde 8. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 112 nci maddesinde yapılan değişiklikle noterlerin gelirlerinin para değerindeki değişimlerden mümkün olduğu kadar az etkilenmesini sağlamak için ücret tarifesinde gerekli görülen değişikliklerin iki yılda bir yerine her yıl yapılması esası getirilmektedir.

Madde 9. — Bu madde ile Noterlik Kanununun kesin giderin alınmasına dair 115 inci maddesi değiştirilmiş, makbuzların üç nüsha düzenlenmesi külfet ve masrafa neden olduğu için iki nüsha düzenlenmesi öngörülmüştür.

Madde 10. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 105 inci maddesine göre yapılan ticarî protesto işlemleri için, posta tebligat giderlerinin makbuz mukabilinde alınarak yevmiye defterine işlenmesine rağmen bu işlemin çoğu kez dairede gerçekleştirilmesi sonucu tebligat gideri olarak tahsil edilen paralar, noter uhdesinde kalmaktadır. Haksız bir biçimde sahiplenilen tebligat giderlerinin ilgisine iadesi amacıyla kanunun 117 nci maddesi değiştirilmiş, ayrıca bu maddede yapılan değişiklikle ilgisine iadesi gereken fazla alınan ücret miktarı da memur maaş katsayısına bağlantılı bir biçimde artan bir meblağ olarak belirlenmiştir.

Madde 11. — 11 inci madde ile Noterlik Kanununun harç, vergi ve resim bedellerinin yatırılmasına dair 119 uncu maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklikle maddenin birinci fıkrasında yer alan «belediye» kelimesi, kontrato resmi 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile kaldırıldığından metinden çıkarılmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile de, noterlerin tahsil ettikleri vergi, resim ve harçlar için her ayın 15 inci ve sonuncu günlerini izleyen yedi iş günü içerisinde ilgili dairelere verecekleri beyannamelerin, ait olduğu dönemlere ilişkin bütün işlemlerin müfredatını kapsayacak şekilde düzenlenmesi zorunluluğu, uygulamada hiçbir yarar sağlamadığı gibi özellikle büyük noterliklerde bir dönem içerisinde yapılan işlemlerin sayısı çok fazla olduğundan düzenlenen beyannamelerin sayfalarca sürmesi nedeniyle ekini teşkil eden makbuzlarla birlikte oluşan kağıt evrakın vergi daireleri, noterler ve Türkiye Noterler Birliği için bir arşiv sorunu doğurduğu ve ayrıca gereksiz külfet ve masrafa neden olduğu görülerek beyannameler sadeleştirilmiş ve makbuz ekleme zorunluluğu kaldırılmıştır.

Madde 12. — Onikinci madde ile Noterlik Kanununun noterliklerin teftişine dair 122 nci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmiş ve maddeye bir fıkra eklenmiştir.

122 nci maddenin ikinci fıkrasındaki değişiklikle teftişin Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliğine göre yapılacağı hükmü getirilmiştir. Kanuna eklenen 4/a maddesinde noterlerin sınıfının yükseltilmesi esasları da hükme bağlandığından, bu fıkranın ikinci cümlesi madde metninden çıkarılmıştır.

Maddeye eklenen fıkra ile noterler üzerinde gözetim ve denetim görevi bulunan Türkiye Noterler Birliğine denetleme kurulu kurma imkânı tanınmıştır.

Madde 13. — Bu madde ile Noterlik Kanununun 159 uncu maddesi değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklikle 109 uncu maddenin birinci fıkrası uyarınca ortak işlemlere ait gelir tutarının ortak hesaba yatırılacak kısmını, haklı ve kabul edilebilen bir engeli

olmaksızın süresi içinde yatırmayan noterlerin birinci defasında 126 ncı maddesinin (D) bendi uyarınca geçici olarak işten çıkarılmalarına dair müeyyide çok ağır olduğundan, bu durumlarda ilk defasında 126 ncı maddenin (B) bendi uyarınca kınama cezası verilmesi sağlanmıştır. Bu değişiklik sırasında suçun unsurunda da değişikliğe gidilmiş, sırf 109 uncu maddeye istinaden ortak hesaba süresi içerisinde paranın yatırılmaması, suçun işlenmesi için kâfi addedilmiştir.

Maddede yapılan diğer değişikliklerle 109 uncu maddede yapılan değişikliğe paralel olarak «görevli noter» kelimeleri çıkartılmış, ortak cari hesap numarasının Noterler Birliğine de bildirilmemesi hususu cezaya konu edilmiştir.

Madde 14. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 176 ncı maddesine göre Türkiye Noterler Birliği Kongresi her yıl Haziran ayının ilk haftası içinde toplanmaktadır. Birlik kongresi noter odaları genel kurulları tarafından seçilen ikişer noter ile oda başkanlarından oluşmaktadır. 14 üncü madde ile kanunun 186' ncı maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesi değiştirilmiş, oda genel kurulunun Nisan ayında toplanarak Birlik Kongresine iştirak edecek noterlerin seçimine, oda başkanlarının zamanında belirlenmesine ve böylece kongresinin haziran ayının ilk haftası içerisinde toplanmasına imkân sağlanmıştır.

Madde 15. — Bu madde ile Noterlik Kanununun göreve son vermeye ilişkin 196 ncı maddesi değiştirilmiştir.

Yapılan değişikliklerle, fiilen uygulama imkânı bulunmayan bu maddeye işlerlik kazandırmak için adalet müfettişleri tarafından yapılan teftişler sonunda hakkında düzenlenen birbirini izleyen son iki hal kâğıdında meslekte yeterli olmadığı belirtilen noterlerin son teftiştten itibaren en az altı ay hizmet görmesinden sonra yaptırılacak üçüncü bir teftişte de adalet müfettişince meslekte yeterli olmadığı belirtilmesi halinde, Adalet Bakanlığınca görevine son verilmesine imkân verilmektedir.

Madde 16. — Noterlik Kanununun 204 üncü maddesinde noterlerin Topluluk Sigorta Primini ödememeleri halinde, ödeyinceye kadar işten el çektirilmeleri öngörülmekte olup noter aidatını ödememelerinin bir müeyyidesi bulunmamaktadır. Bu maddeye eklenen fıkraya göre, Türkiye Noterler Birliğine noter aidatını yapılan tebligata ve verilen süreye rağmen ödemeyen noterler, Birliğin talebi üzerine aidat borçlarını ödeyinceye kadar Adalet Bakanlığınca işten el çektirilmektedir.

Madde 17. — Bu maddede kaldırılan hükümler gösterilmektedir.

2 nci madde ile noterlerin atama usulüne dair 27 nci madde değiştirilmiş, birinci sınıf noterliğe birinci sınıf, ikinci sınıf noterliğe ikinci sınıf, üçüncü sınıf noterliğe ise üçüncü sınıf noterlerin atanacağı, üçüncü sınıf noterliğe atamalarda üçüncü sınıf noterlerin noterlik belgesi sahibi isteklilere tercih edileceği hükme bağlanmıştır.

6 ncı madde ile yapılan düzenlemede iki madde birleştirilmiş 110 uncu madde 109 uncu madde de ele alınmıştır.

Bu değişiklikler neticesi 28 ve 110 uncu maddeler yürürlükten kaldırılmıştır.

Ayrıca, teklif üzerine atamaya dair 25 ve 26 ncı maddelerin uygulama imkânı bulunmadığı için bu maddeler de yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce görevde bulunan noterlerin sınıflarının belirlenmesindeki esaslar gösterilmektedir. Bu durumdaki noterlerin sınıfı, kazanılmış hakları saklı kalmak kaydıyla bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce hizmette geçirdikleri her dört yıl için bir sınıf yükseltilmek suretiyle belirlenecektir. Ancak, adalet müfettişleri tarafından yukarı sınıfa atanmaya yeteneği bulunmadığı yolunda hakkında olumsuz hal kâğıdı düzenlenen noterlerin, bu olumsuz hal kâğıtlarının düzenlendiği tarih ile önceki kanaat belirten hal kâğıtlarının düzenlendiği tarihe kadar geçen süreleri sınıflarının belirlenmesinde nazara alınmayacaktır.

Geçici Madde 2. — Madde ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde noterlik tarifesinde gerekli görülecek değişikliğin yapılması öngörülmektedir. Bu şekilde yapılacak tarife, Mart 1991 tarihinde noterlik tarifesinde yapılacak değişikliğe kadar geçerli olacaktır.

Madde 18. — Bu madde yürürlükle ilgilidir.

Madde 19. — Bu madde yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

2 . 11 . 1989

Esas No. : 1/623

Karar No. : 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Noterlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı Adalet Bakanlığı ve Türkiye Noterler Birliği Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve tasarı üzerinde yapılan ilave ve değişiklikler aşağıda açıklanmıştır.

1. Tasarının 2 nci maddesi ile değiştirilen 1512 sayılı Noterlik Kanununun 27 nci maddesinin birinci fıkrasındaki «ikinci» kelimesi «üçüncü» olarak düzeltilmiştir.

2. Tasarının 3 üncü maddesi ile 1512 sayılı Noterlik Kanununun 29 uncu maddesi değiştirilmektedir.

Tasarının 2 nci maddesi ile Noterlik Kanununun 27 nci maddesi değiştirilmiş, birinci sınıf noterliğe birinci sınıf noterin, ikinci sınıf noterliğe birinci ve ikinci sınıf noterlerin, üçüncü sınıf noterliğe, birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterlerin atanabileceği, nakil yolu ile atamalarda, bir üst sınıftan olan noterin atama isteğinin diğerine tercih edileceği hükme bağlanmıştır. Bu değişikliğe göre bir noter kendi sınıfının altındaki bir noterliğe diğerlerine tercihan atanacaktır. 29 uncu madde değişikliğinde iki yıllık hizmet süresini doldurduktan sonra istifa edenlerin ancak kendi sınıfından bir noter-

liğe atanmasından söz edildiği için 27 nci madde düzenlenmesine ters düşüldüğü gibi, iki yıllık hizmet süresini doldurmadan istifa eden noterin kendi sınıfının altındaki noterliğe diğerlerine tercihan alınması hususu bir önceki fıkra ile çelişki yaratmaktadır.

Bu çelişkiyi gidermek ve bulunduğu noterlikte iki yılını doldurduktan sonra istifa eden noterin kendi sınıfından bir noterliğe veya tercihan kendi sınıfının altındaki bir noterliğe atanması, iki yılını doldurmadan istifa eden noterin ise kendi sınıfından başka istekli bulunması halinde ancak kendi sınıfının altındaki bir noterliğe atanması hususuna açıklık getirmek üzere maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında gerekli düzenleme yapılmıştır.

3. Tasarının 4 üncü maddesi ile 1512 sayılı Noterlik Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü ve dördüncü fıkraları değiştirilmiştir.

Tasarının 17 nci maddesinde 1512 sayılı Noterlik Kanununun yürürlükten kaldırılan madde ve fıkraları sayılmıştır. Bu nedenle tasarının çerçeve 4 üncü maddesinde yer alan «ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve» ibaresi tasarının 17 nci maddesinde yer alacağı için madde metninden çıkarılmıştır.

4. Tasarının 5 inci maddesi ile 1512 sayılı Noterlik Kanununun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile son fıkrası değiştirilmektedir.

Noterin safi geliri, noterlik aidatı ve noterliğin diğer giderleri çıktıktan sonra kalan gelirdir. Safi gelirden giderlerin çıkartılması düşünülemeyeceğine göre son fıkranın redaksiyona tabi tutulmasında zaruret görülmüş, mer'i 33 üncü maddenin son fıkrasında olduğu gibi noterlik aidatının noterliğin gayrisafi gelirinden ayrı tutularak Türkiye Noterler Birliğine gönderilmesi hususundaki uygulamayı sürdürmek için, «noterlik aidatı» fıkra metnine dahil edilmiştir.

5. Tasarının 6 ncı maddesi ile 1512 sayılı Noterlik Kanununun 10 uncu Kısım başlığı ve 109 uncu maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmektedir.

109 uncu madde noterler arasında rekabeti önlemek amacına matuftur. 250 000 rakamının memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak meblağ, bu amacı bertaraf edici niteliktedir. Bu nedenle 109 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki «250 000» rakamı «50 000»e indirilmek suretiyle noterler arasında taksim edilecek gelirin çoğalması ve rekabetin önlenmesi amaçlanmıştır.

6. Tasarının 7 nci maddesi ile değiştirilen 1512 sayılı Noterlik Kanununun 111 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan «noterler» kelimesi «noterlere» şeklinde düzeltilmiştir.

7. Tasarının 13 üncü maddesi ile 1512 sayılı Noterlik Kanununun 159 uncu maddesinin I ve II numaralı fıkraları değiştirilmektedir.

159 uncu maddenin II numaralı fıkrasının (a) bendi ile 109 uncu maddedeki fiillerden sadece ortak cari hesabın açılması ve hesap numarasının Türkiye Noterler Birliğine bildirilmesine dair görevin yerine getirilmemesi cezalandırılmıştır. 109 uncu maddede noter odası yönetim kuruluna bu hususların dışında birtakım görevler verilmiştir. Bu görevlerin yerine getirilmemesi 109 uncu maddeyi işlemez hale sokacaktır. 109 uncu madde ile noter odası yönetim kuruluna verilen görevlerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla söz konusu bent yeniden düzenlenmiştir.

8. Tasarının 17 nci maddesinde 1512 sayılı Noterlik Kanununun yürürlükten kaldırılan madde ve fıkraları sayılmıştır.

Bu nedenle tasarının çerçeve 4 üncü maddesinde yer alan «30 uncu maddenin ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır» ibaresi bu madde kapsamına dahil edilmiştir.

9. Tasarının geçici 1 ve geçici 2 nci maddeleri Mer'i Kanundaki geçici madde numaraları göz önüne alınarak geçici madde 21 ve geçici madde 22 olarak düzeltilmiştir.

10. Tasarının diğer maddeleri aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara
Kâtip
Ali Pınarbaşı
Konya
Üye
Mehmet Pürdeleoğlu
Hatay
Üye
Burhan Cahit Gündüz
İzmir
Üye
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya
Üye
Hasan Tanrıöver
Gaziantep
Üye
Abdülkadir Albayrak
İstanbul
Üye
Murat Başesgioğlu
Kastamonu
Üye
Ahmet Neidim
Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Noterlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1512 sayılı Noterlik Kanununa 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 4 a maddesi eklenmiştir.

«Noterin sınıfı ve asgarî hizmet süresi

MADDE 4. 'a — Noterler üç sınıfa ayrılır. İlk defa üçüncü sınıf bir noterliğe atanarak mesleğe girenlerin, işe başladıkları tarihte üçüncü sınıf hizmeti başlar.

Noterin ikinci ve üçüncü sınıfta asgarî hizmet süresi dörder yıldır. Bu sürenin sonunda noterin sınıfının yükselbilmesi, adalet müfettişi tarafından hakkında düzenlenen son hal kâğıdında olumlu kanaat belirtilmiş olmasına bağlıdır.

Noterliğin sınıfının yükseltilmesi noterin sınıfına tesir etmez.

Sınıfı yükseltilen bir noterlikte hizmet gören noter, sınıflandırmadan önceki sınıftaki hizmet süresini doldurmamış ise, bu sürenin dolduğu tarihten itibaren; bu tarihten önce adalet müfettişi tarafından hakkında düzenlenen son hal kâğıdında yukarı sınıfa yükselmeye yeteneği olmadığı belirtilmiş olması halinde de olumlu kanaat belirten sonraki ilk hal kâğıdının düzenlendiği tarihten itibaren, bir üst sınıf hizmeti aynı noterlikte yapmaya başlar».

MADDE 2. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun Üçüncü Kısım Üçüncü Bölüm başlığı «Birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterliklere atanma» olarak ve 27 nci maddesi de aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 27. — Birinci sınıf noterliğe birinci sınıf, ikinci sınıf noterliğe birinci veya ikinci sınıf, üçüncü sınıf noterliğe birinci, ikinci veya üçüncü sınıf noterler arasından, 22 nci maddeye göre yapılan ilanları izleyen bir ay içinde başvuran isteklilerden birisi, Adalet Bakanı tarafından atanır. Noterlik belgesi sahiplerinin ikinci sınıf bir noterliğe atanabilmesi, üçüncü veya daha üst sınıf noter isteklilerin bulunmamasına bağlıdır. İkinci ve üçüncü sınıf noterliklere atamada bir üst sınıftan olan noterlerin atanma isteği diğer isteklilere tercih edilir. Bulunduğu noterlikte iki yılını doldurmamış bulunan noterlerin atanma isteği nazara alınmaz.

Atama yapılırken, aynı sınıftan noterlerin meslekteki kıdemleri, kıdemde eşitlik halinde sicillerine göre yeterlik dereceleri esas alınır. Aynı kıdem ve yeterlikte olanlardan Almanca, Fransızca, İngilizce veya İtalyanca dillerinden en az birini bildiğini yönetmelikte gösterilecek şekilde belgelendirenler diğer isteklilere, bu dillerden biri ile öğretim yapan yabancı hukuk fakültelerinden birini bitirmiş olanlar diğerlerine, hukuk doktoru olanlar hepsine tercih edilir. Buna göre de şartlar eşit olursa hukuk fakültesi mezuniyet tarihindeki önceliğe bakılır. Hukuk fakültesi mezuniyet tarihi da aynı ise atanacak olan ad çekilerek belirlenir».

MADDE 3. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 29. — Boşalan veya yeniden açılan bir noterliğe yapılan atama tasarrufunun yargı organı tarafından iptali halinde açıkta kalan noter, atanmadan önceki no-

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Noterlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun üçüncü kısım üçüncü bölüm başlığı «Birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterliklere atanma» olarak ve 27 nci maddesi de aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 27. — Birinci sınıf noterliğe birinci sınıf, ikinci sınıf noterliğe birinci veya ikinci sınıf, üçüncü sınıf noterliğe birinci, ikinci veya üçüncü sınıf noterler arasından, 22 nci maddeye göre yapılan ilanları izleyen bir ay içinde başvuran isteklilerden birisi, Adalet Bakanı tarafından atanır. Noterlik belgesi sahiplerinin üçüncü sınıf bir noterliğe atanabilmesi, üçüncü veya daha üst sınıf noter isteklilerin bulunmamasına bağlıdır. İkinci ve üçüncü sınıf noterliklere atamada bir üst sınıftan olan noterlerin atama isteği diğer isteklilere tercih edilir. Bulunduğu noterlikte iki yılını doldurmamış bulunan noterlerin atanma isteği nazara alınmaz.

Atama yapılırken, aynı sınıftan noterlerin meslekteki kıdemleri, kıdemde eşitlik haliinde sicillerine göre yeterlik dereceleri esas alınır. Aynı kıdem ve yeterlikte olanlardan Almanca, Fransızca, İngilizce veya İtalyanca dillerinden en az birini bildiğini yönetmelikte gösterilecek şekilde belgelendirenler diğer isteklilere, bu dillerden biri ile öğretim yapan yabancı hukuk fakültelerinden birini bitirmiş olanlar diğerlerine, hukuk doktoru olanlar hepsine tercih edilir. Buna göre de şartlar eşit olursa hukuk fakültesi mezuniyet tarihindeki önceliğe bakılır. Hukuk fakültesi mezuniyet tarihi de aynı ise atanacak olan ad çekilerek belirlenir.»

MADDE 3. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 29. — Boşalan veya yeniden açılan bir noterliğe yapılan atama tasarısının yargı organı tarafından iptali halinde açıkta kalan noter, atanmadan önceki

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

terlik görevine döner; önceki noterliğe başkası atanmış ise, kendi sınıfından boşalacak veya yeni açılacak ilk noterliğe diğer bütün isteklilere tercihan atanır. Bu suretle atanmaların önceki noterlikte geçen hizmet süresi, yeni atandığı noterlikte geçmiş sayılır.

Bulunduğu noterlikte iki yıllık hizmet süresini doldurduktan sonra istifa yolu ile meslekten ayrılan bir noter, ilan üzerine başvurması halinde ve noter olma yeterliğini kaybetmediğini de belgelendirmesi şartı ile, ancak ayrıldığı tarihteki kendi sınıfından bir noterliğe 27 nci maddede belirtilen esas ve sıra çerçevesinde atanır.

Bulunduğu noterlikte iki yıllık hizmet süresini doldurmadan istifa yolu ile meslekten ayrılan bir noterin ayrıldığı tarihteki kendi sınıfından bir noterliğe atanabilmesi, noter olma yeterliğini kaybetmediğini belgelendirmekle birlikte 24 ve 27 nci maddelerde belirtilen başka isteklinin bulunmamasına bağlıdır. Ancak, müstafi noterin kendi sınıfının altındaki sınıftan bir noterliğe atanmak istemesi halinde, o noterliğe diğer isteklilere tercihen atanır. Her iki durumdaki isteklilerin birden çok olması halinde, 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uyarınca tercih yapılır.

İstifa yolu ile meslekten ayrılan bir noter, ayrıldığı tarihten itibaren altı ay geçmedikçe atanma talebinde bulunamaz.

İkinci defa istifa yolu ile meslekten ayrılanlar, bir daha noterliğe atanamazlar.

Bu Kanunun yürürlüğünden önce noter yardımcısı olarak atanmış bulunanlar, bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları hükümlerinden yararlanamazlar; bu kimseler, istifa yoluyla noterlikten ayrıldıktan sonra, 7 nci maddedeki nitelik ve yeterliklere sahip olmadıkça yeniden noterliğe atanamazlar».

MADDE 4. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bir noterliğe atanan kişi, atama veya nakil kararının kendisine tebliğinden önce Bakanlığa veya Cumhuriyet Savcılığına vereceği bir dilekçe ile isteminden vazgeçtiğini bildirebilir. Bu şekilde üç defa vazgeçenlerin daha sonraki atanma istekleri nazara alınmaz. Bunlar noterlik belgesi sahibi ise belgeleri iptal edilir. Atanma kararının tebliğinden önceki vazgeçmelerde yeniden ilan yapılmaksızın mevcut isteklilerden biri, 24, 27 ve 29 uncu maddelerdeki esaslara göre o noterliğe atanır.

Meslekte bulunanalar için yeni noterlikte işe başlama süresi, ayrıldıkları noterliğin devir ve teslim işleminin tamamlandığı tarihten itibaren işlemeye başlar».

MADDE 5. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Noterlikte bu işi görece kâtip bulunmadığı takdirde, Cumhuriyet Savcılığının bildirmesi üzerine, adalet komisyonu tarafından atanacak yeterli bir adalet memuruna bu iş gördürülür. İşin yürütülmesinde yetersiz kaldığının denetimlerde belirlenmesi halinde vekil her zaman değiştirilebilir».

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

noterlik görevine döner; önceki noterliğe başkası atanmış ise, kendi sınıfından boşalacak veya yeni açılacak ilk noterliğe diğer bütün isteklilere tercihan atanır. Bu suretle atanmaların önceki noterlikte geçen hizmet süresi, yeni atandığı noterlikte geçmiş sayılır.

Bulunduğu noterlikte iki yıllık hizmet süresini doldurduktan sonra istifa yolu ile meslekten ayrılan bir noter, ilan üzerine başvurması halinde ve noter olma yeterliğini kaybetmediğini de belgelendirmesi şartı ile, ayrıldığı tarihteki kendi sınıfından veya alt sınıftan bir noterliğe 27 nci maddede belirtilen esas ve sıra çerçevesinde atanır.

Bulunduğu noterlikte iki yıllık hizmet süresini doldurmadan istifa yolu ile meslekten ayrılan bir noterin ayrıldığı tarihteki kendi sınıfından bir noterliğe atanabilmesi, noter olma yeterliğini kaybetmediğini belgelendirmekle birlikte 24 ve 27 nci maddelerde belirtilen başka isteklinin bulunmamasına bağlıdır. Ancak, müstafi noter, istediği takdirde kendi sınıfının altındaki sınıftan bir noterliğe 27 nci maddenin birinci fıkrasındaki esaslar çerçevesinde atanır. Her iki durumda isteklilerin birden çok olması halinde, 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uyarınca tercih yapılır.

Istifa yolu ile meslekten ayrılan bir noter, ayrıldığı tarihten itibaren altı ay geçmedikçe atanma talebinde bulunamaz.

İkinci defa istifa yolu ile meslekten ayrılanlar, bir daha noterliğe atanamazlar.

Bu Kanunun yürürlüğünden önce noter yardımcısı olarak atanmış bulunanlar, bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları hükümlerinden yararlanamazlar; bu kimseler, istifa yoluyla noterlikten ayrıldıktan sonra, 7 nci maddedeki nitelik ve yeterliklere sahip olmadıkça yeniden noterliğe atanamazlar.»

MADDE 4. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bir noterliğe atanan kişi, atama veya nakil kararının kendisine tebliğinden önce Bakanlığa veya Cumhuriyet Savcılığına vereceği bir dilekçe ile isteminden vazgeçtiğini bildirebilir. Bu şekilde üç defa vazgeçenlerin daha sonraki atanma istekleri nazara alınmaz. Bunlar noterlik belgesi sahibi ise belgeleri iptal edilir. Atanma kararının tebliğinden önceki vazgeçmelerde yeniden ilan yapılmaksızın mevcut isteklilerden biri, 24, 27 ve 29 uncu maddelerdeki esaslara göre o noterliğe atanır.

Meslekte bulunanlar için yeni noterlikte işe başlama süresi, ayrıldıkları noterliğin devir ve teslim işleminin tamamlandığı tarihten itibaren işlemeye başlar.»

MADDE 5. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Noterlikte bu işi görecektir kâtip bulunmadığı takdirde, Cumhuriyet Savcılığının bildirmesi üzerine, adalet komisyonu tarafından atanacak yeterli bir adalet memuruna bu iş gördürülür. İşin yürütülmesinde yetersiz kaldığının denetimlerde belirlenmesi halinde vekil her zaman değiştirebilir.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«Vekilin daire dışında bizzat yapacağı işlemlerden alınacak yol ödeneği dahil noterliğin aylık safi gelirinden, vekilin ücreti ve noterliğin diğer giderleri ayrıldıktan sonra kalanı, gelir ve giderin müfredatlı listesi ile birlikte en geç müteakip ayın onbeşine kadar vekil tarafından Türkiye Noterler Birliğine gönderilir».

MADDE 6. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun Onuncu Kısım başlığı ve 109 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ONUNCU KISIM

Gelirleri Dağıtılacak Olan İşlemler

«Noterlikler ortak cari hesabı

«Madde 109. — Bir asliye mahkemesinin yargı çevresi içinde birden çok noterlik bulunması veya bir ilin belediye sınırları içinde birden çok asliye mahkemesi yargı çevresinin yer alması halinde bu yerlerde her yıl, harç veya damga vergisine tabi değeri, 250.000 gösterge rakamının o yılın Bütçe Kanununda gösterilen memur maaş kat-sayısıyla çarpımı sonucunda bulunacak meblağdan fazla olan noterlik işlemlerinin yapılmasından elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesi tutarının % 15'ini aşmamak üzere Noter Odası Yönetim Kurulunca tespit edilecek oranı alıkonulduktan sonra kalanı işlemi yapan noterlikçe, millî bir bankada açtırılan (Noterlikler ortak cari hesabı) na en geç işlemin yapıldığı günü takibeden (5) iş günü içinde yatırılır. Noterlikler ortak cari hesabı, takvim yılı başından önce o yerdeki noterliklerin bağlı bulunduğu oda yönetim kurulunca açtırılır ve durum Türkiye Noterler Birliğine bildirilir.

Noterler, yukarıdaki fıkrada gösterilen noterlik işlemlerini, kanunî bir sebep olmaksızın yapmaktan hiçbir surette kaçınamazlar».

MADDE 7. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 111 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«109 uncu madde uyarınca yatırılıp ortak hesapta toplanan paralar, her üç ayda bir o yerdeki ilgili noterler veya bu Kanuna göre görevlendirilmiş noter vekili varsa vekile, eşit miktarda ödenir. Ödemenin şekli oda genel kurulunun yıllık olağan toplantısında tespit edilir».

MADDE 8. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 112 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tarifede gerekli görülecek değişiklikler her yıl Mart ayında yapılır. Yeni tarife yürürlüğe girinceye kadar eski tarife uygulanır».

MADDE 9. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 115. — Kesin giderin dökümü, işleme ait kâğıtların dairede kalan aslı ve örnekleri ile ilgisine verilen asıl nüshasına, asıl nüsha dairede kalmışsa verilen örneklerden birine yazılır ve Maliye ve Gümrük Bakanlığınca bastırılacak seri numaralı özel makbuzdan iki nüsha düzenlenir. Gider dökümü asıl ve örnekler için ayrı ayrı gösterilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

«Vekilin daire dışında bizzat yapacağı işlemlerden alınacak yol ödeneği dahil noterliğin, aylık gayri safi gelirinden, noterlik aidatı vekilin ücreti ve noterliğin diğer giderleri ayrıldıktan sonra kalanı, gelir ve giderin müfredatlı listesi ile birlikte en geç müteakip ayın onbeşine kadar vekil tarafından Türkiye Noterler Birliğine gönderilir.»

MADDE 6. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun onuncu kısım başlığı ve 109 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ONUNCU KISIM

Gelirleri Dağıtılacak Olan İşlemler

«Noterlikler ortak cari hesabı

Madde 109. — Bir asliye mahkemesinin yargı çevresi içinde birden çok noterlik bulunması veya bir ilin belediye sınırları içinde birden çok asliye mahkemesi yargı çevresinin yer alması halinde bu yerlerde her yıl, harç veya damga vergisine tabi değeri, 50 000 gösterge rakamının o yılın bütçe kanununda gösterilen memur maaş kat-sayısıyla çarpımı sonucunda bulunacak meblağdan fazla olan noterlik işlemlerinin yapılmasından elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesi tutarının % 15'ini aşmamak üzere Noter Odası Yönetim Kurulunca tespit edilecek oranı alınıldıktan sonra kalanı işlemi yapan noterlikçe, milli bir bankada açtırılan (Noterlikler ortak cari hesabı) na en geç işlemin yapıldığı günü takibeden (5) iş günü içinde yatırılır. Noterlikler ortak cari hesabı, takvim yılı başından önce o yerdeki noterliklerin bağlı bulunduğu oda yönetim kurulunca açtırılır ve durum Türkiye Noterler Birliğine bildirilir.

Noterler, yukarıdaki fıkrada gösterilen noterlik işlemlerini, kanunî bir sebep olmaksızın yapmaktan hiçbir surette kaçınamazlar.»

MADDE 7. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 111 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«109 uncu madde uyarınca yatırılıp ortak hesapta toplanan paralar, her üç ayda bir o yerdeki ilgili noterlere veya bu Kaanuna göre görevlendirilmiş noter vekili varsa vekile, eşit miktarda ödenir. Ödemenin şekli oda genel kurulunun yıllık olağan toplantısında tespit edilir.»

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Makbuzun birinci nüshası masrafı ödeyen ilgisine verilir; ikinci nüshası dairede saklanır».

MADDE 10. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 117 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Noterler tarafından fazla ücret alındığı veya sarfına gerek kalmayan tebligat ücreti bulunduğu harçlara ait zamanaşımı süresi içinde anlaşılırsa, beher şahıstan fazla alınan kırk gösterge rakamının ücretin alındığı yılın Bütçe Kanununda gösterilen memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak meblağı aşan ücretler Adalet Bakanlığı tarafından ilgisine iade ettirilir ve Bakanlık, ödeme için notere yapılacak tebligattan Birliğe bilgi verir. Masrafı noter tarafından verilmek suretiyle yapılan tebligatta rağmen ilgilisi bir ay içinde parasını almaz veya fazla alınmış olan ücretten beher şahsa düşen kısmı yukarıda gösterilen miktar kadar veya daha az olursa, Türkiye Noterler Birliğine gönderilir. Para gönderilmediği takdirde Birlik bu husustaki kararını İcra ve İflas Kanununun ilamların icrası hakkındaki hükümleri uyarınca yerine getirtir».

MADDE 11. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 119 uncu maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Noterler 118 inci madde uyarınca tahsil ettikleri vergi, resim ve harçları aşağıda yazılı süre içinde ilgili vergi dairesine bir beyanname ile bildirmek ve aynı süre içinde yatırmakla yükümlüdürler».

«Beyannamelerin, ait oldukları döneme ilişkin vergi, resim ve harç tahsilatının ayrı ayrı toplamları ile bu dönemde yapılan işlemlerin birinci ve sonuncusunun yevmiye numarası da yazılmak suretiyle toplam sayısını gösterecek şekilde ve üç nüsha olarak düzenlenmesi zorunludur».

MADDE 12. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 122 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Noterlikler adalet müfettişleri tarafından da teftiş edilirler. Teftiş, Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde gösterilen usul ve esaslara göre yapılır.»

«Türkiye Noterler Birliği, gözetim ve denetim görevini, yetkili kulacağı birlik ve Noter Odalarının yönetim kurulu başkan veya üyeleri veya kuracağı denetleme kurulu marifetiyle yerine getirir.»

MADDE 13. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 159 uncu maddesinin I ve II numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«I. — 109 uncu maddenin birinci fıkrası uyarınca ortak işlemlere ait gelir tutarının ortak hesaba yatırılacak kısmını süresi içinde yatırmayan noterler, birinci defasında 126 nci maddenin (B) bendi gereğince cezalandırılır ve cezalandırılmalarına konu olan işlemde elde ettikleri ücret ve noter hissesi tutarının tamamı alınarak bankadaki noterlikler ortak cari hesabına yatırılır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Tasarının 12 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 159 uncu maddesinin I ve II numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«I. — 109 uncu maddenin birinci fıkrası uyarınca ortak işlemlere ait gelir tutarının ortak hesaba yatırılacak kısmını süresi içinde yatırmayan noterler, birinci defasında 126 ncı maddenin (B) bendi gereğince cezalandırılır ve cezalandırılmalarına konu olan işlemde elde ettikleri ücret ve noter hissesi tutarının tamamı alınarak bankadaki Noterlikler ortak cari hesabına yatırılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

II. — a) 109 uncu madde gereğince noterlikler ortak cari hesabının açtırılması ve hesap numarasının Adalet Bakanlığı ile Türkiye Noterler Birliğine bildirilmesine ilişkin görevlerinde kusurları görülen Noter Odası yönetim kurulu başkan ve üyeleri hakkında, fiillerinin derecesine göre Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 ıncı maddeleri uygulanır.

b) 109 uncu maddenin son fıkrasına aykırı hareket eden noter, (I) numaralı fıkra gereğince cezalandırılır.»

MADDE 14. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 186 ncı maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel kurul her sene Nisan ayı içinde toplanır».

MADDE 15. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 196 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 196. — Noterin, 7 nci maddenin ikinci bendi hariç olmak üzere, bu maddede yazılı yetenek ve şartlardan birini kaybetmiş olması veya Adalet müfettişleri tarafından yapılan teftişler sonunda hakkında düzenlenen, birbirini izleyen son iki hal kâğıdında meslekte yeterli olmadığı belirtilmiş ve son teftiştten itibaren en az altı ay hizmet gördükten sonra yaptırılacak üçüncü teftište de Adalet Müfettişinin meslekte yeterli olmadığı kesin kanısına varmış olması halinde Adalet Bakanlığınca görevine son verilir».

MADDE 16. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 204 üncü maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Prim borcunu ve noter aidatını ödememenin sonucu»

«Türkiye Noterler Birliğine olan noter aidatı borcunu Birlikçe yapılan tebligata ve verilen süreye rağmen ödemeyen noterler, Birliğin talebi üzerine aidat borcunun tamamının faiziyle birlikte ödenmesine kadar Adalet Bakanlığınca işten el çektirilir. Yalnızca bu sebeplerden dolayı işten el çektirme halinde o dönemin noterlik aidatı ve vekilin ücreti ayrıldıktan sonra kalan safi noterlik geliri, vekil tarafından birikmiş aidat borcunun ödenmesinde kullanılır ve artan olursa bu miktar notere verilir».

MADDE 17. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 25, 26, 28 ve 110 uncu maddeleri ile 119 uncu maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce görevde bulunan noterlerin sınıfı, kazanılmış hakları saklı kalmak kaydıyla, hizmette geçirdikleri her dört yıl için bir sınıf yükseltilmek suretiyle belirlenir. Artan süreleri son belirlenen sınıfta geçmiş sayılır. Ancak, Adalet müfettişleri tarafından haklarında düzenlenen hal kâğıtlarında yukarı sınıfa atanmaya yeteneği bulunmadığı belirtilen noterlerin, bu olumsuz hal kâğıtlarının düzenlendiği tarih ile önceki kanaat belirten hal kâğıtlarının düzenlendiği tarihe kadar geçen süreleri, sınıflarının belirlenmesinde nazara alınmaz.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

II. — a) 109 uncu maddenin birinci fıkrasında belirlenen görevleri yerine getirmeyen Noter Odası yönetim kurulu başkan ve üyeleri hakkında fiillerinin derecesine göre Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 ıncı maddeleri uygulanır.

b) 109 uncu maddenin son fıkrasına aykırı hareket eden noter, (I) numaralı fıkraya gereğince cezalandırılır.»

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 25, 26, 28 ve 110 uncu maddeleri ile 30 uncu maddenin ikinci fıkrasının son cümlesi ve 119 uncu maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 21. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi Geçici 21 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — Noterlik Kanununun 112 nci maddesinin son fıkrası gereği tarifede gerekli görülecek değişiklikler, Mart 1991 tarihinde yapılacak değişikliğe kadar geçerli olmak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde yapılır.

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

A. Bozer

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

I. Çelebi

Devlet Bakanı

İ. Özarlan

Devlet Bakanı

E. Konukman

Adalet Bakanı

M. O. Sungurlu

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Maliye ve Gümrük Bakanı

E. Pakdemirli

Bayındırlık ve İskân Bakanı

C. Altinkaya

Ulaştırma Bakanı

C. Tuncer

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Devlet Bakanı

K. Inan

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Yazar

Devlet Bakanı

S. Sert

Devlet Bakanı

İ. Aşkın

Millî Savunma Bakanı

İ. S. Giray

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

A. Akyol

Sağlık Bakanı

H. Şıvgın

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı

L. Kayalar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Kültür Bakanı

N. K. Zeybek

Turizm Bakanı

İ. Aküzüm

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 22. — Tasarının Geçici 2 nci maddesi Geçici 22 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

